

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» НАПН України
М. О. Кириченко

11 жовтня 2021 р.

ВИСНОВОК

Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (м. Київ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сандрачука Ярослава Володимировича на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за темою «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади», затвердженої на засіданні Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» протоколом № 9 від 20 грудня 2017 року за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

ВИТЯГ

з протоколу № 3 наукового фахового семінару кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 6 жовтня 2021 року.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри публічного управління та проектного менеджменту:

Є. Г. Карташов – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

Н. Г. Діденко – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

О. В. Євсюкова – доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

О. А. Ковтун – кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

А. В. Шмагун – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

А. А. Вініченко – кандидат історичних наук, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

В. М. Івкін – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

Г. В. Бережна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

І. О. Розум – кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

С. С. Корсакевич – старший викладач кафедри публічного управління і проектного менеджменту.

Запрошені:

Н. М. Ткачова – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

А. А. Халецька – доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування імені А. Мелешевича Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

О. М. Руденко – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту Національного університету «Чернігівська політехніка»;

К. В. Дубич – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охорони здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика;

Н. О. Серьогіна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач відділу аспірантури та докторантури Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика;

О. Л. Феценко – кандидат економічних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового інституту менеджменту та психології з науково-педагогічної та навчальної роботи ДЗВО «Університет менеджменту освіти», професор кафедри економіки, підприємництва та менеджменту;

О. Л. Ануфрієва – кандидат економічних наук, доцент, завідувач аспірантурою та докторантурою ДЗВО «Університет менеджменту освіти», доцент кафедри економіки, підприємництва та менеджменту;

В. В. Супрун – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

О. А. Іванилова – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти дисертаційного дослідження:

Є. Г. Карташов – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

О. А. Ковтун – кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Сандрачука Ярослава Володимировича на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади», яку подано на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Тему дисертаційної роботи Сандрачука Ярослава Володимировича «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» було затверджено вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» протокол № 9 від 20 грудня 2017 року за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор Н. Г. Діденко, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту.

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методологію дослідження, охарактеризував об'єкт та предмет дослідження, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи, зазначив про впровадження результатів дослідження.

Дисертантом обґрунтовано засади адміністративної юстиції в системі публічної влади, проаналізовано роль адміністративної юстиції у контексті впливу на органи публічного управління та окреслено способи розвитку адміністративної юстиції в процесі адміністративної та судової реформи. Проаналізовано наукові підходи та зарубіжний досвід організації адміністративної юстиції, її принципи та функції.

Встановлено, що розвиток адміністративної юстиції передбачає: забезпечення відповідності адміністративної юстиції в Україні європейським стандартам; удосконалення організаційного забезпечення діяльності адміністративних судів; розвиток системи суддівського самоврядування; запровадження ефективної системи моніторингу судової влади та періодичного оцінювання суддів; забезпечення захисту прав та інтересів людини, громадянина у публічно-правовій сфері; підвищення професійності та доброчесності суддів.

Визначено, що завдяки створенню адміністративної юстиції не тільки гарантовано укріплення правопорядку в сфері управлінської діяльності, а й надано можливість окремому громадянину реалізувати свої права по відношенню до органів державної влади способом оскарження їх неправомірних рішень, дій чи бездіяльності, що відповідає положенням ст. 55 Конституції України.

Доведено, що особливостями здійснення судової та адміністративної реформ в аспекті забезпечення розвитку адміністративної юстиції на сучасному етапі є: 1) значний вплив на державну політику в досліджуваній сфері міжнародних та європейських принципів та стандартів; 2) суттєва увага держави до розвитку принципів судочинства, підвищення обсягів фінансування судової влади, підвищення ролі суддів у вирішенні питань

власної діяльності, зокрема, формуванні державної політики та прийнятті законодавчих актів у сфері організації та функціонування судової системи.

На підставі аналізу зарубіжного досвіду організації адміністративної юстиції запропоновано практики, які доцільно запозичити в Україні, а саме: поглиблення спеціалізації адміністративних судів способом утворення у їх системі судів, які спеціалізуються на розгляді податкових, виборчих, соціальних та інших спорів; запровадження та урегулювання процедури позасудового врегулювання публічно-правових спорів; розширення системи квазі-судових органів при органах виконавчої влади.

Для удосконалення нормативно-правового регулювання організації та діяльності адміністративних судів в Україні запропоновано здійснити:

- подальшу імплементацію у національне законодавство європейських стандартів організації та функціонування судів адміністративної юстиції;
- розмежування повноважень між органами суддівського самоврядування, органами забезпечення діяльності адміністративних судів, головами судів;
- впровадження дієвого механізму виконання рішень органів суддівського самоврядування;
- доповнення критеріїв правомірності рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень такими як правова визначеність, поваги до приватного життя, прозорості, справедливості, обґрунтованості вартості адміністративних послуг.

Дисертантом представлено узагальнені проблеми та недоліки у діяльності адміністративної юстиції та способи їх вирішення. Так, для належного розгляду в адміністративному судочинстві справ необхідно забезпечити: обмеження втручання адміністративного суду у здійснення дискреційних повноважень суб'єкта владних повноважень; слідування критерію ефективності рішення; оновлення узагальнення судової практики; узагальнення судової практики про відшкодування моральної та матеріальної шкоди; визначення, на які категорії спорів, що виникають у сфері прийняття, проходження та звільнення з публічної служби, поширюється юрисдикція адміністративних судів.

Дисертантом представлено переваги впровадження інституту медіації для досудового врегулювання спору в адміністративному судочинстві, оскільки медіація є більш доступним способом захисту прав; створює умови для вирішення спорів більш гнучким способом; дозволяє розвантажити судову систему. Для запровадження та ефективної організації медіації в адміністративному процесі запропоновано вжити таких управлінських заходів:

- 1) прийняти Закон України «Про медіацію», взявши за основу прийнятий у першому читанні законопроект, який слід доповнити положеннями про присудову медіацію та особливості статусу судді-медіатора;

2) запровадити в Україні присудову медіацію, доповнивши КАС України положеннями стосовно способу та порядку організації медіації, повноважень судді-медіатора, обов'язковості проведення медіації у таких адміністративних спорах як стягнення податків, адміністративних штрафів, усіх спорах між фізичними особами та контролюючими органами та ін.;

3) запровадити систему спеціальної підготовки суддів-медіаторів, визначити стандарти та вимоги до такої підготовки, а також порядок підтвердження кваліфікації судді-медіатора;

4) запровадити економічні стимули для учасників судового процесу, передбачити можливість звернення до процедури медіації як до початку, так і у процесі судового розгляду справи, однак, до винесення рішення по суті;

5) зобов'язати суддів пропонувати сторонам процедуру медіації, роз'яснювати її переваги та порядок проведення, а також гарантії та право у будь-який час відмовитись від медіації та повернутися до судового провадження.

Дисертантом представлено пропозиції адаптації адміністративної юстиції в Україні до європейських стандартів для підвищення ефективності захисту адміністративними судами прав особи у публічно-правових відносинах.

Для практичного застосування рішень ЄСПЛ в адміністративному судочинстві запропоновано: запровадження централізованого моніторингу рішень ЄСПЛ; розроблення методичних рекомендацій щодо практичного використання висновків, сформульованих у рішеннях ЄСПЛ, у рішеннях національних судів; доповнення КАС України такою засадою як урахування рішень ЄСПЛ під час прийняття судових рішень.

Проаналізовано гарантії усунення механізмів неправового впливу на судів, які можна умовно поділити на організаційно-правові, інституційні та фінансово-економічні. Зазначено, що однією з дієвих інституційних гарантій усунення механізмів неправового впливу на суддю є інститут суддівського самоврядування, який слід розвивати у двох основних напрямках: по-перше, розширення повноважень органів суддівського самоврядування, включаючи взаємодію з іншими гілками влади; по-друге, удосконалення механізму забезпечення виконання рішень органів суддівського самоврядування.

Дисертантом розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення адміністративного судочинства, а саме:

- визначити статус ВРП та ВККС, залучити міжнародних експертів до процедури формування цих органів;
- розробити механізм забезпечення виконання рішень органів суддівського самоврядування;
- закріпити обов'язковість урахування Верховною Радою України пропозицій та зауважень, що надаються Радою суддів України стосовно законопроектів, що стосуються діяльності судів;
- закріпити в законодавстві гарантоване фінансування оплати праці суддів та працівників апарату судів за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України.

Структура та обсяг роботи зумовлено метою та логікою дослідження. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Питання до здобувача:

1. А. А. Халецька – доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування імені А. Мелешевича Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Питання: Як Ви вважаєте, що необхідно для удосконалення інституту адміністративної юстиції в системі публічної влади для виведення адміністративної юстиції в європейський простір?

Відповідь: Дякую за запитання. Однією з нагальних проблем є відсутність уніфікованого адміністративно-процедурного кодексу, який визначав би зразкову процедуру прийняття публічно-правових рішень. На мою думку, важливим у цьому контексті є запровадження у національному законодавстві концепції належного урядування. Також необхідним є забезпечення поступового переходу до систем електронного урядування та електронного судочинства. Впровадження інституту медіації для досудового врегулювання спору в адміністративному судочинстві для захисту прав і свобод громадян буде сприяти «розвантаженню» судової системи.

2. Є. Г. Карташов – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Питання: Як Ви вважаєте, чи можна у деяких випадках знехтувати правовими нормами або процедурами ухвалення рішень для досягнення мети, з якою приймається нормативний акт?

Відповідь: Дякую за запитання. На мою думку, саме суворе дотримання регламентних процедур дозволяє гарантувати недопущення порушення прав громадян внаслідок реалізації прийнятих нормативних актів або виконання рішень суб'єктів владних повноважень. У разі ж, якщо посадові особи органів державної влади під час прийняття рішень або при розробці нормативно-правових актів будуть керуватись лише політичною доцільністю, такі рішення у подальшому можуть бути скасовані з підстав порушення процедури їх ухвалення.

3. О. А. Ковтун – кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Питання: Поясніть, як Ви розумієте концепцію належного урядування?

Відповідь: Дякую за запитання. Належне урядування – це комплексний принцип здійснення публічного управління, який включає у себе і верховенство права, і доброчесність, і справедливість, а також інші демократичні та правові засади, тобто це принципово новий спосіб організації публічного управління, у результаті якого приймаються справедливі та законні рішення. Належне урядування тісно пов'язане із електронним урядуванням, оскільки через запровадження публічних

реєстрів, відкритих баз даних, а також автоматизацію деяких управлінських процесів знижується ризик корупції та інших посадових зловживань.

4. О. В. Євсюкова – доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Питання: У своїй роботі Ви пропонуєте запровадити інститут присудової медіації. Яка принципова відмінність цієї процедури від визначеного у Кодексі адміністративного судочинства України урегулювання спору за участю судді?

Відповідь: Дякую за запитання. Ці процедури є різними формами урегулювання публічно-правового спору, оскільки, на відміну від запропонованої присудової медіації, урегулювання спору за участі судді може застосовуватися лише до початку розгляду справи по суті. Крім того, урегулювання спору за участі судді здійснюється під керівництвом судді, який розглядає справу, а якщо справу належить розглядати колегією суддів, то під керівництвом судді, який готує справу до розгляду (головуючий колегії), тобто така процедура здійснюється за участю не судді-медіатора. Однак, найважливішою відмінністю, на мою думку, є те, що адміністративний спір у процедурі урегулювання спору за участю судді вважається вирішеним у разі примирення сторін, звернення позивача до суду із заявою про залишення позовної заяви без розгляду або в разі відмови позивача від позову чи визнання позову відповідачем, а у процедурі присудової медіації визначаються певні умови угоди між сторонами, які виконуються під контролем судді-медіатора.

5. І. О. Розум – кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Питання: У першому розділі ви вживаєте два поняття «адміністративна юстиція» та «адміністративна юрисдикція», чи тотожні ці поняття?

Відповідь: Дякую за запитання. Якщо розглядати адміністративну юстицію у вузькому значенні, то можна сказати, що ці поняття тотожні та означають компетенцію адміністративних судів щодо розгляду та вирішення публічно-правових спорів. Проте, у широкому розумінні, поняття «адміністративна юстиція» є ширшим за поняття «адміністративна юрисдикція», оскільки означає також функціонування не тільки судів, але й інших спеціально утворених державних органів (так званих, квазі-судових), які вирішують спори у сфері публічно-правових відносин у спеціальному порядку, визначеному законом.

6. О. Л. Феценко – кандидат економічних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового інституту менеджменту та психології з науково-педагогічної та навчальної роботи ДЗВО «Університет менеджменту освіти», професор кафедри економіки, підприємництва та менеджменту.

Питання: Однією з особливостей сучасного етапу здійснення судової та адміністративної реформ в аспекті забезпечення розвитку адміністративної

юстиції Ви визначили значний вплив міжнародних та європейських принципів та стандартів. У чому це виражається?

Відповідь: Дякую за запитання. Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна прийняла на себе низку міжнародних зобов'язань, у тому числі спрямованих на зближення національного законодавства у сфері правосуддя та публічного управління з правом ЄС. У зв'язку з цим, визначаючи напрями судової та адміністративної реформ, приймаючи закони у цій сфері, обов'язковим є врахування європейських стандартів. Для цього у складі Верховної Ради діє спеціальний комітет, який проводить експертизу на предмет відповідності законопроектів вимогам європейських стандартів, також для України важливими є рекомендації та висновки Венеціанської комісії.

7. О. М. Руденко – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту Національного університету «Чернігівська політехніка».

Питання: У науковій роботі при імплементації зарубіжного досвіду Ви пропонуєте запровадити дієвий механізм виконання рішень органів суддівського самоврядування. За якими критеріями має визначатись дієвість такого механізму?

Відповідь: Дякую за запитання. Запровадження механізму обов'язковості виконання рішень органів суддівського самоврядування необхідно закріпити у законодавстві, зокрема у Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Наприклад, доцільно передбачити, що рішення Ради суддів України як вищого органу суддівського самоврядування з певних питань є обов'язковими для врахування державними органами при вирішенні окремих питань (визначення обсягів фінансування судової влади, питання забезпечення охорони судів, безпеки суддів тощо).

8. К. В. Дубич – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охорони здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Питання: У чому полягає значення судового контролю за здійсненням суб'єктами публічної адміністрації своїх повноважень?

Відповідь: Дякую за запитання. Основне призначення судового контролю полягає у перевірці дотримання суб'єктом владних повноважень під час реалізації функцій публічного управління вимог законодавства, а також відповідності рішення, дії або бездіяльності такого суб'єкта іншим критеріям, визначеним у ч. 2 ст. 2 КАС України, зокрема, обґрунтованості, відповідності визначеній меті, пропорційності, добросовісності та ін.

9. Н. М. Ткачова – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Питання: Які рекомендації розроблені Вами для усунення неправового впливу на суддів адміністративних судів?

Відповідь: Дякую за запитання. Рекомендації щодо удосконалення адміністративного судочинства, що передбачають усунення механізмів неправового впливу на суддів адміністративних судів, наступні: розвиток механізму взаємодії між органами судового управління (Державна судова адміністрація, апарати судів), органами суддівського самоврядування та органами державної влади; забезпечення поступового переходу на систему електронного судочинства; запровадження системи періодичного оцінювання суддів; прозоре фінансування судової системи.

Я. В. Сандрачук докладно відповів на всі запитання, обґрунтувавши свою авторську позицію.

Висновок наукового керівника.

Науковий керівник – Н. Г. Діденко, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Науковим керівником аргументовано актуальність дисертаційного дослідження, зокрема підкреслено, що обрана дисертантом тема відноситься до актуальної проблематики публічного управління та адміністрування, оскільки функціонування адміністративних судів в Україні виявило цілу низку проблем, пов'язаних із забезпеченням законності в сфері виконавчої влади, що потребує запровадження адекватних новим потребам суспільства публічно-правових механізмів та створення сприятливого підґрунтя для утвердження пріоритету прав і свобод людини в її відносинах з державою, поліпшення стану організації роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Відзначено, що відповідно до мети та завдань дослідження у дисертації проаналізовано сутність та принципи адміністративної юстиції як складової публічної влади, зокрема розглянуто розвиток адміністративної юстиції в процесі адміністративної та судової реформи. Дисертантом здійснено аналіз практики адміністративного судочинства у забезпеченні законності у діяльності публічної влади та захисті прав і свобод громадян, розгляді адміністративних спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження та звільнення, що надало можливість дисертанту розробити практичні рекомендації для удосконалення діяльності органів адміністративної юстиції.

Відзначено, що Я. В. Сандрачуком розглянуто такі актуальні питання адміністративного судочинства як впровадження інституту медіації для досудового врегулювання спору в адміністративному судочинстві для захисту прав і свобод громадян, питання адаптації адміністративної юстиції в Україні до європейських стандартів, практичне застосування рішень ЄСПЛ в адміністративному судочинстві, способи удосконалення адміністративного судочинства для забезпечення законності та захисту прав і свобод громадян.

Зазначено, що наукова новизна дослідження не викликає сумніву, оскільки у роботі вперше обґрунтовано науково-методичні засади розвитку адміністративної юстиції в процесі адміністративної та судової реформи,

запропоновано впровадження інституту медіації для захисту прав і свобод громадян як спеціальної, організованої процедури вирішення спору, що виникає між суб'єктом владних повноважень та приватною особою; удосконалено класифікацію принципів адміністративної юстиції щодо забезпечення законності у сфері публічного управління, функції адміністративної юстиції, нормативно-правове регулювання організації та функціонування адміністративного судочинства способом імплементації європейських стандартів організації та функціонування судів адміністративної юстиції, дієвого механізму виконання рішень органів суддівського самоврядування; доповнення критеріїв правомірності рішень; набули подальшого розвитку узагальнення зарубіжного досвіду організації та функціонування системи адміністративної юстиції та обґрунтування адаптації в Україні окремих практик; особливості розгляду в адміністративному судочинстві справ з приводу реалізації державної політики, захисту порушених прав, свобод та інтересів громадян; способи адаптації адміністративної юстиції в Україні до європейських стандартів та практичного застосування рішень ЕСПЛ в адміністративному судочинстві; рекомендації щодо удосконалення адміністративного судочинства, що передбачають усунення механізмів неправового впливу на суддів адміністративних судів, реалізацію відповідних організаційно-правових, інституційних та фінансово-економічних заходів, забезпечення поступового переходу на систему електронного судочинства, запровадження системи періодичного оцінювання суддів.

Надана характеристика аспіранту, який показав науково-аналітичні здібності, самостійність, наполегливість, працездатність, володіє сучасними методами наукових досліджень, демонструє високий рівень фахової підготовки, має практичний досвід за темою дисертації.

Під час навчання в аспірантурі Я. В. Сандрачук показав себе науковцем, який систематично та послідовно проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав участь у виконанні науково-дослідної теми ДЗВО «Університет менеджменту освіти» «Трансформація публічного управління розвитком соціального, економічного, політичного та людського потенціалів суспільства і держави» (державний реєстраційний номер 0120U105398), у межах якої автором були проаналізовані проблеми адміністративної юстиції у світлі судової реформи, актуальні проблеми захисту прав, свобод та інтересів громадян у публічно-правовій сфері.

Впродовж навчання в аспірантурі Я. В. Сандрачук повністю виконав індивідуальний навчальний план за освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», склав на «відмінно» кваліфікаційний іспит за освітньою складовою освітньо-наукової програми.

Зазначено, що дисертація Я. В. Сандрачука є завершеною науковою кваліфікаційною працею, яка містить нові, науково обґрунтовані теоретичні

та практичні результати, має теоретичну та практичну цінність, а її зміст повністю розкриває тему наукового дослідження.

Розроблені в дисертації науково-прикладні результати та рекомендації мають практичну цінність, використані у діяльності органів публічної влади, адміністративної юстиції, в освітньому процесі. Окремі висновки, рекомендації та положення, представлені у дисертаційному дослідженні, знайшли практичне застосування в діяльності Державної судової адміністрації України (акт від 30.08.2021), Директорату правосуддя та кримінальної юстиції Міністерства юстиції України (довідка від 26.07.2021 № 33979/11.3/-21), Київського окружного адміністративного суду (акт від 08.09.2021), відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України (довідка від 26.06.2021), навчальному і науковому процесі Національної школи суддів України (акт від 02.08.2021), науковій діяльності Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України (довідка від 31.08.2021 № 2117/01-23), Національного університету «Одеська юридична академія» (акт від 20.09.2021 № 1302-45).

Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено у 13 наукових публікаціях, з них: 4 статті у наукових фахових виданнях з державного управління; 1 публікація у зарубіжному науковому періодичному виданні; 8 – у матеріалах науково-комунікативних заходів. Всі публікації відповідають п. 11 Тимчасовому порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

В цілому, дисертація Сандрачука Ярослава Володимировича за темою «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» становить цілісну, завершену наукову працю, в якій досягнута окреслена мета, вирішені поставлені завдання. Робота відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та вимогам пп. 9, 10, 11 Тимчасовому порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

Виходячи з цього, Сандрачук Ярослав Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Виступи рецензентів дисертаційної роботи.

Є. Г. Карташов, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Рецензент надав позитивну оцінку дисертаційній роботі здобувача. У якості позитивних рис було відзначено актуальність роботи, новизна

авторських підходів, детальне опрацювання нормативно-правової бази, зарубіжних та вітчизняних наукових джерел, статистичних та соціологічних матеріалів.

Визначено, що робота має логічну послідовність, чітку структуру, коректно виписану наукову новизну отриманих результатів.

Рецензент вважає, що подальшої уваги потребують питання регулювання організації та діяльності адміністративних судів в Україні, у тому числі з урахуванням зарубіжного досвіду.

Рецензент запропонував затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації Я. В. Сандрачука за темою «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії в разовій спеціалізованій раді.

О. А. Ковтун, кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Рецензент позитивно оцінила представлену на фаховий семінар роботу. Відзначила її актуальність, ґрунтовну науково-методологічну базу, наукову новизну та практичну спрямованість. Зазначена велика кількість публікацій: наукові результати дисертаційної роботи викладено в 13 наукових публікаціях, з них: 4 статті у наукових фахових виданнях з державного управління; 1 публікація у зарубіжних наукових періодичних виданнях; 8 – у матеріалах науково-комунікативних заходів.

Рецензент запропонувала затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації Я. В. Сандрачука за темою «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії в разовій спеціалізованій раді.

Обговорення дисертаційної роботи.

Н. М. Ткачова – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»:

Вказала на відповідність теми дисертаційного дослідження Я. В. Сандрачука актуальній проблематиці розвитку адміністративної юстиції в системі публічної влади в процесі адміністративної та судової реформи. Підкреслила вдалий баланс науково-теоретичної та прикладної складових представленої дисертації, запропонувала ухвалити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи.

К. В. Дубич – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охорони здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика:

Визначила, що тема дисертації є актуальною, дисертантом досягнута мета та поставлені завдання, визначено основні напрями розвитку адміністративної юстиції.

Звернула увагу на вражаючу статистику адміністративних спорів, що свідчить про необхідність посилення прав громадян. У дисертації доцільно було більш детально проаналізувати, які справи розглядаються та результативність їх вирішення. Окремо варто зупинитися на тому, що у спорах частіше домінує владний інтерес, що свідчить про необхідність удосконалення публічно-правових механізмів захисту прав громадян.

У цілому, дисертаційна робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, є самостійною, завершеною працею, що дає підстави рекомендувати її для подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді.

А. А. Халецька – доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування імені А. Мелешевича Національного університету «Києво-Могилянська академія»:

Відзначила важливість даної теми дослідження, її актуальність, практичне спрямування. Зазначила міждисциплінарність роботи, яка поєднує питання права і публічного управління.

Зазначила, що обсяг дисертації, її оформлення, структура відповідають чинним вимогам до таких робіт. Запропонувала затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів зазначеної дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

О. В. Євсюкова – доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Зазначила, що тема і зміст дисертації відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», але вирізняється міждисциплінарністю, наближеністю до правової тематики.

Тема дисертації є актуальною для публічного управління, оскільки адміністративна складова є дуже важливою в процесі управління. Дисертант дав чіткі, аргументовані відповіді на питання, добре володіє проблематикою.

Робота може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

О. М. Руденко – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту Національного університету «Чернігівська політехніка»:

Відзначила, що робота має позитивні результати, у ній поєднується теорія і практика. У роботі бажано додати відповідні діаграми, схеми для наочного відображення результатів.

Захист основних положень дисертації дисертантом є переконливим, аргументованим, роботу можна рекомендувати до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

В. В. Супрун – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»:

Відзначив, що робота має наукову новизну, обґрунтовані результати, практичну та теоретичну цінність. Здобувач добре знайомий з проблематикою, має практичний досвід у цій сфері, науковий потенціал.

Робота може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи Сандрачука Ярослава Володимировича на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження. Побудова України як правової, демократичної держави та входження її до європейської спільноти передбачають наявність ефективного механізму захисту прав та свобод людини, забезпечення гарантій суб'єктивних прав громадян у відносинах з органами публічної влади, одним із елементів якого є дійова та відповідальна система адміністративної юстиції, яка за допомогою судової практики забезпечує законність діяльності органів публічного управління і, таким чином, сприяє зміцненню правопорядку в державі. Завдяки діяльності адміністративної юстиції здійснюється судовий контроль за публічною владою як гарантія публічних інтересів та надано можливість окремому громадянину реалізувати свої права по відношенню до органів публічної влади способом оскарження їх неправомірних рішень, дій чи бездіяльності, що відповідає положенням ст. 55 Основного Закону України.

Практичний досвід функціонування адміністративних судів в Україні виявив цілу низку проблем, пов'язаних із забезпеченням законності в сфері виконавчої влади. Велика кількість соціальних, податкових та інших спорів громадян з державою свідчить про недосконалість механізмів розв'язання цих проблем у органах публічної влади, що обумовлює необхідність вироблення теоретичних основ для формування якісного та демократичного механізму розв'язання публічно-правових спорів між фізичними і юридичними особами та суб'єктами владних повноважень у сфері публічного управління за допомогою публічно-правових механізмів. впровадження яких є одним із етапів входження України до спільноти демократичних, правових, соціальних держав.

Дисертаційна робота виконана відповідно до тематики досліджень ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України «Трансформація публічного управління розвитком соціального, економічного, політичного та людського потенціалів суспільства і держави» (державний реєстраційний номер 0120U105398), у межах якої автором були проаналізовані проблеми адміністративної юстиції у світлі судової реформи, актуальні проблеми захисту прав, свобод та інтересів громадян у публічно-правовій сфері.

Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримане в дисертації. У дисертаційній роботі розв'язане актуальне наукове завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку адміністративної юстиції в системі публічної влади для забезпечення законності, здійснення правосуддя у публічно-правовій сфері, захисту прав і свобод громадян, розроблено практичні рекомендації для удосконалення діяльності адміністративної юстиції у даній сфері.

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку адміністративної юстиції в системі публічної влади для забезпечення законності, здійснення правосуддя у публічно-правовій сфері, захисту прав і свобод громадян, розробці практичних рекомендацій для удосконалення діяльності адміністративної юстиції у даній сфері.

Це дало змогу сформулювати низку концептуальних і прикладних положень, які вирізняються науковою новизною та мають теоретичне і практичне значення, зокрема,

вперше:

обґрунтовано науково-методичні засади розвитку адміністративної юстиції в процесі адміністративної та судової реформи, що передбачає: забезпечення відповідності адміністративної юстиції в Україні європейським стандартам; удосконалення організаційного забезпечення діяльності адміністративних судів; розвиток системи суддівського самоврядування; запровадження ефективної системи моніторингу судової влади та періодичного оцінювання суддів; забезпечення збалансованості приватно-правових та публічних інтересів та, з урахуванням такого балансу, захисту прав та інтересів людини та громадянина у публічно-правовій сфері; підвищення професійності та доброчесності суддів;

запропоновано впровадження інституту медіації для досудового врегулювання спору в адміністративному судочинстві для захисту прав і свобод громадян, що забезпечує швидке розв'язання конфліктної ситуації, яка виникає між особою та публічною адміністрацією; є більш доступним способом захисту прав для суб'єкта приватного права у публічно-правових відносинах, ніж звернення до адміністративного суду; створює умови для вирішення спорів більш гнучким способом з урахуванням інтересів усіх учасників; дозволяє розвантажити судову систему та залишити судам адміністративної юрисдикції час для розгляду та вирішення більш серйозних та складніших публічно-правових спорів;

удосконалено:

класифікацію принципів адміністративної юстиції щодо забезпечення законності у сфері публічного управління, відповідно до якої запропоновано принципи розмежувати на такі групи: 1) принципи організації (побудови) системи адміністративних судів України, до яких зараховано принципи: єдності та територіальності організації системи судів адміністративної юрисдикції; спеціалізації та інстанційності; відкритості інформації про суди адміністративної юрисдикції; сформованості судів та призначення суддів, працівників апарату адміністративних судів у порядку, визначеному законом; незалежність суддів тощо; 2) принципи здійснення адміністративного судочинства, які визначають засади адміністративного судочинства і містять принципи: верховенства права; законності; повноважності складу суду; рівності учасників судового процесу; гласності та відкритості; обов'язковості судових рішень тощо; 3) принципи публічного адміністрування суддівським корпусом: самостійності та незалежності суддів у прийнятті рішень стосовно організації своєї суддівської діяльності; недопустимості втручання у прийняття суддею судових рішень; суддівського самоврядування на всіх рівнях судової системи;

функції адміністративної юстиції, до яких зараховано: захист прав, свобод та інтересів людини та громадянина у правовідносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування, охорона суспільного інтересу (правозахисна функція); забезпечення реалізації принципу поділу влади способом здійснення судового контролю за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечуючи при цьому дію механізму «стримувань і противаг» (контрольна функція); розвиток демократичних засад, зокрема, таких як народовладдя, безпека та свобода кожної особи, економічне та соціальне благополуччя населення (функція розвитку); захист публічного інтересу у сфері правовідносин, що виникають між суб'єктами владних повноважень, громадянами та юридичними особами (функція забезпечення оптимального балансу приватних та публічних інтересів); розгляд та вирішення спорів у публічно-правовій сфері (функція здійснення правосуддя);

нормативно-правове регулювання організації та функціонування адміністративного судочинства способом подальшої імплементації європейських стандартів організації та функціонування судів адміністративної юстиції, зокрема, таких, як незалежність суддів, право на доступне та ефективне правосуддя у національне законодавство; розмежування повноважень між органами суддівського самоврядування, органами забезпечення діяльності адміністративних судів, головами суддів; дієвого механізму виконання рішень органів суддівського самоврядування; доповнення критеріїв правомірності рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень такими як правова визначеність (дотримання процедури зміни або скасування суб'єктом владних повноважень власного рішення), поваги до приватного життя, прозорості, справедливості, обґрунтованості вартості адміністративних послуг тощо;

набули подальшого розвитку:

узагальнення зарубіжного досвіду організації та функціонування системи адміністративної юстиції та обґрунтування адаптації в Україні поглиблення спеціалізації адміністративних судів способом утворення в їх системі судів, які спеціалізуються на розгляді податкових, виборчих, соціальних та інших спорів, що забезпечить більш професійний підхід до вирішення публічно-правових спорів; запровадження та врегулювання процедури позасудового врегулювання публічно-правових спорів; розширення системи квазі-судових органів при відповідних органах виконавчої влади, на які покладатиметься розгляд скарг на рішення такого органу;

особливості розгляду в адміністративному судочинстві справ з приводу реалізації державної політики, захисту порушених прав, свобод та інтересів громадян, які стосуються необхідності обмеження втручання адміністративного суду у здійснення дискреційних повноважень суб'єкта владних повноважень; критерію ефективності рішення, яке має бути таким, що відновлює відповідне право, сприяє дійсній реалізації інтересу та виключає можливість повторного порушення суб'єктом владних повноважень прав позивача; оптимального поєднання у прийнятті рішення приватного та суспільного інтересу та вирішення проблемних питань, що виникають під час розгляду спорів у сфері публічної служби в адміністративних судах, для чого пропонується: оновити узагальнення судової практики у спорах, що виникають у сфері прийняття, проходження та звільнення з публічної служби; узагальнити судову практику про відшкодування моральної та матеріальної шкоди у цій категорії справ; чітко визначити, на які категорії спорів, що виникають у сфері прийняття, проходження та звільнення з публічної служби, поширюється юрисдикція адміністративних судів;

способи адаптації адміністративної юстиції в Україні до європейських стандартів та практичного застосування рішень ЄСПЛ в адміністративному судочинстві, які полягають у розвитку механізму взаємодії між органами судового управління (Державна судова адміністрація, апарати судів), органами суддівського самоврядування та органами державної влади, зокрема, в інформаційній, законотворчій та інших сферах; забезпеченні поступового переходу на систему електронного судочинства; запровадженні системи періодичного оцінювання суддів; встановлення чітких критеріїв оцінювання кандидатів на посаду судді на законодавчому рівні; розв'язанні проблем належного фінансування на виконання державою своїх зобов'язань, що впливають із судових рішень ЄСПЛ, запровадженні інституту колективної відповідальності та ін.;

рекомендації щодо удосконалення адміністративного судочинства, що передбачають, зокрема, усунення механізмів неправового впливу на суддів адміністративних судів, а саме: удосконалення механізму забезпечення виконання рішень органів суддівського самоврядування; закріплення обов'язковості врахування Верховною Радою України пропозицій та зауважень, що надаються Радою суддів України стосовно законопроектів, що

стосуються діяльності судів, включаючи законопроекти про державний бюджет на відповідний рік; закріплення в БК України та Законі України «Про судоустрій і статус суддів» гарантованого фінансування оплати праці суддів та працівників апарату судів за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

Наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, їх достовірність забезпечені:

- професійним вирішенням автором низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження, та адекватністю структурно-логічної схеми дослідження визначеній меті: кожний наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його;

- використанням широкої джерельної бази за темою дисертації й достатнім масивом аналітичних даних.

Робота перевірена за допомогою автоматизованої системи, яка підтвердила відсутність академічного плагіату.

Наукове значення роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних та науково-методичних засад розвитку адміністративної юстиції в системі публічної влади для забезпечення законності, здійснення правосуддя у публічно-правовій сфері, захисту прав і свобод громадян, розробленні практичних рекомендацій для удосконалення діяльності адміністративної юстиції у даній сфері.

Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження полягає у виробленні пропозицій щодо удосконалення діяльності адміністративної юстиції. Наукові результати знайшли практичне впровадження у діяльності Державної судової адміністрації України (акт від 30.08.2021), Директорату правосуддя та кримінальної юстиції Міністерства юстиції України (довідка від 26.07.2021 № 33979/11.3/-21), навчальному і науковому процесі Національної школи суддів України (акт від 02.08.2021), діяльності Київського окружного адміністративного суду (акт від 08.09.2021), Відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України (довідка від 26.06.2021), науковій діяльності Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету Державної фіскальної служби України (довідка від 31.08.2021 № 2117/01-23), навчальному процесі Національного університету «Одеська юридична академія» (акт від 20.09.2021 № 1302-45).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено в 13 наукових публікаціях, з них: 4 статті у наукових фахових виданнях з державного управління; 1 публікація у зарубіжних наукових періодичних виданнях; 8 – у матеріалах науково-комунікативних заходів.

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації:

1. Сандрачук Я. В. Судова реформа в Україні: проблеми адміністративної юстиції: Державно-управлінські студії, 2018, № 4 (6). URL: <http://studio.ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Ser-ohina.pdf>
2. Діденко Н. Г., Сандрачук Я. В. Актуальні проблеми захисту прав, свобод та інтересів громадян у публічно-правовій сфері. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія: «Державне управління». Т. XX, вип. 312. Маріуполь, ДонДУУ, 2019. С. 68–81 (особистий внесок автора полягає у визначенні дискреційного повноваження суб'єкта владних повноважень та огляді судової практики національних адміністративних судів та Європейського суду з прав людини у справах щодо захисту прав, свобод та інтересів громадян).
3. Сандрачук Я. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення адміністративних спорів: зарубіжний та вітчизняний досвід. Збірник наукових праць «Вісник післядипломної освіти». Вип. 14(43), Київ: Юстон, 2020. С. 183–199.
4. Сандрачук Я. В. Розвиток нормативно-правового регулювання адміністративної юстиції як фактор посилення контролю за законністю публічної влади в Україні: електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток». Київ, Вип. № 6, 2021.

Статті у зарубіжних виданнях:

5. Сандрачук Я. В. Отдельные проблемы рассмотрения административными судами Украины споров, возникающих в сфере реализации права на публичную службу: Multidisciplinární mezinárodní vědecký magazín “Věda a perspektivy” je registrován v České republice, № 2(2) 2021, Praha, Česká republika, 2021. С. 61–72.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

6. Сандрачук Я. В. Адміністративні суди в системі державних органів України: методологічні підходи до розуміння: матеріали I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Україна-ЄС: Проблеми наукової та галузевої інтеграції» (м. Харків, 21–22 грудня 2018 року). Харків: НП «Центр наукових технологій», 2019. С. 70–75.
7. Сандрачук Я. В. Принципи публічного управління у судах адміністративної юрисдикції: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Процеси формування в Україні громадянського суспільства та політичної нації» (м. Маріуполь, 26 квітня 2019 року). Маріуполь: ДВНЗ «ДНТУ», 2019. С. 79–82.
8. Сандрачук Я. В. Європейський досвід організації адміністративних судів: актуальні питання теорії управління: збірник матеріалів, доповідей круглого столу «Європейська політика зайнятості, ринок праці, трудова міграція VS Україна» (м. Маріуполь, 19 червня 2019 р.) Маріуполь: ДДУУ, ІПК ДСЗУ, 2019. С. 89–93.

9. Сандрачук Я. В. Конституційні засади функціонування адміністративної юстиції як основа розвитку українського суспільства: матеріали IV Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Україна-ЄС: Проблеми наукової та галузевої інтеграції» (м. Харків, 06–07 грудня 2019 року). Харків: НП «Центр наукових технологій», 2020. С. 66–70.

10. Сандрачук Я. В. Право на публічну службу в аспекті судового захисту: деякі законодавчі новели: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «НАУКА І МОЛОДЬ – 2020: Пріоритетні напрями глобалізаційних змін» (м. Київ, 14 травня 2020 року). Київ: ДЗВО «УМО», 2020. С. 427–432.

11. Сандрачук Я. В. Окремі проблеми фінансового забезпечення діяльності адміністративних судів: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути» (м. Дніпро, 17–18 серпня 2020 року). Дніпро, Міжнародний електронний науково-практичний журнал «WayScience». С. 423–425.

12. Сандрачук Я. В. Суддівське самоврядування у механізмі усунення неправових способів впливу на діяльність та рішення адміністративних судів: матеріали XI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Національні наукові обрії: проблеми, перспективи, новації» (м. Харків, 13–14 листопада 2020 року). Харків: НП «Центр наукових технологій», 2020. С. 39–43.

13. Сандрачук Я. В. Принцип незалежності судді як визначальна засада функціонування адміністративної юстиції: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах» (м. Ірпінь, 18 березня 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 380–384.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 240 сторінках, список використаних джерел містить 393 найменування на 42 сторінках. Дисертація в основному тексті містить 1 таблицю та 2 рисунки.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотно. Матеріали дослідження викладені з дотриманням вимог наукового стилю. Дисертація оформлена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України.

Характеристика особистості здобувача. За час роботи над дисертаційним дослідженням Я. В. Сандрачук виявив високий рівень теоретичної і дослідницької роботи, здатність самостійно ставити й вирішувати складні теоретико-методологічні проблеми та науково-теоретичні завдання, опрацював велику кількість першоджерел, показав уміння творчо працювати з науковою літературою та володіння сучасними методами наукових досліджень.

Дисертаційне дослідження Я. В. Сандрачука на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» є завершеною, цілісною науковою кваліфікаційною роботою, яка має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та вимогам пп. 9, 10, 11 Тимчасового порядку з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії» і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сандрачука Ярослава Володимировича на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Сандрачука Ярослава Володимировича на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади» відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283) та вимогам пп. 9, 10, 11 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167.

3. Рекомендувати дисертацію Сандрачука Ярослава Володимировича на тему «Розвиток адміністративної юстиції в системі публічної влади», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

4. Пропонувати Вченій раді ДЗВО «Університет менеджменту освіти» клопотати про призначення:

Головою разової спеціалізованої вченої ради:

Євсюкову Оксану Володимирівну, доктора наук з державного управління, доцента, доцента кафедри публічного управління і проектного менеджменту ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Офіційними опонентами:

Сиченка Віктора Володимировича, доктора наук з державного управління, професора, ректора КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради;

Орлову Наталію Сергіївну, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця.

Рецензенти:

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри публічного управління
і проектного менеджменту ННІМП ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

Є. Г. Карташов

кандидат наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління та
проектного менеджменту ННІМП ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

О. А. Ковтун

Головуючий на засіданні:

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри публічного управління і
проектного менеджменту ННІМП ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

Є. Г. Карташов

Секретар засідання:

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління і
проектного менеджменту ННІМП ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

А. В. Шмагун

